

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของฝ่ายปกครอง

ชื่อผู้เขียน : พันตำรวจโทอดุล บุญถนอม

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. อาจารย์ ดร.วิชัย สังข์ประไพ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ฐนันท์ศรีศักดิ์ บวรนนทกุล

ในประเทศต่าง ๆ ที่มีระบอบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยต่างยึดถือ “หลักนิติรัฐ” โดยรัฐได้ยอมตนอยู่ใต้กฎหมาย การกระทำใด ๆ ขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายปกครอง แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ แต่ถ้าล่วงล้ำเข้าไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนแล้ว จะต้องมีความหมายให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง และองค์กรฝ่ายปกครองจะต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตของกฎหมาย ดังนั้น การควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ โดยเฉพาะการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง โดยศาลที่เป็นที่เชื่อถือกันมาช้านานว่าจะให้ความคุ้มครองเอกชนให้ได้รับความเป็นธรรม เพราะนอกจากศาลจะตรวจสอบว่าฝ่ายปกครองได้กระทำการไปตามขอบอำนาจของกฎหมายแล้ว ศาลยังสามารถตรวจสอบว่าฝ่ายปกครองได้ฟังข้อเท็จจริงเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง มาประกอบการพิจารณาด้วยหรือไม่

ประเทศไทยยังจำกัดกรอบตนเองในการควบคุมฝ่ายปกครองเฉพาะในหลักความชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ก้าวล่วงการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองเพื่อให้เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ แต่ในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งฝ่าย

ปกครองให้เป็นฐานข้อมูลในการทำนิติกรรมทางปกครองนั้น แม้ศาลจะไม่เข้าไปรื้อฟื้น แต่หากเป็นการฟังข้อเท็จจริงบกพร่อง โดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ หรือมิได้เป็นไปโดยสุจริต ศาลก็สามารถก้าวล่วงเข้าไปพิจารณา ในปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงระบบการควบคุมฝ่ายปกครอง ในการรับฟังข้อเท็จจริงโดยศาลของประเทศต่าง ๆ เปรียบเทียบกันแล้ว จึงได้ศึกษาและ ประมวลหลักเกณฑ์ที่เป็นแนวทางพิจารณาในกรณีปัญหาข้อเท็จจริงบกพร่อง ที่จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่มีพยานหลักฐานหรือไม่มีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอหรือ ไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตที่ศาลควรและไม่ควรเข้าไปตรวจสอบอันเป็นแนวทางที่เหมาะสม สำหรับประเทศไทยต่อไป